

# РЕШЕНИЕ

№ 1489

гр. София, 04.03.2013 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 10 състав**, в открито заседание на 12.12.2012 г. в следния състав:

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: Камелия Стоянова**

при участието на секретаря Велина Димитрова, като разгледа дело номер **9903** по описа за **2011** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК, вр. чл. 118, ал. 1 от КСО.

Образувано е по жалба от П. П. К. срещу решение № 516/25.10.2011 г. на главния директор на СУСО.

В жалбата се поддържа, че актът е постановен в противоречие с материалноправни норми - отменително основание по чл. 146, т. 4 от АПК. Искане за отмяната на решението.

Ответникът – главният директор на СУСО изразява становище за неоснователност на жалбата.

Съдът, като обсъди становищата на страните и доказателствата по делото и направи проверка, на основание чл. 168, ал. 1 от АПК, на законосъобразността на оспорения административен акт и на посоченото в жалбата основание по чл. 146, т. 4 от АПК, приема за установени следните обстоятелства по делото:

С жалба, вх. № 12303/22.06.2010 г. П. П. К. е обжалвала пред съда мълчалив отказ за изплащане на парично обезщетение за отглеждане на малко дете, което не е получила по предвидения ред от работодателя си [фирма] за периода от февруари 2009 г. до навършване на 2-годишна възраст на детето й през м. септември 2009 г. По подадената жалба се е произнесъл Административният съд С. град, който с определение № 1130/18.03.2011 г., постановено по адм.д. № 4632/2010 г. е оставил жалбата без разглеждане и е прекратил производството по делото. С определение № 10586/14.07.2011 г., постановено по адм. д. № 5097/2011 г. Върховният административен съд е оставил в сила определението на първоинстанционния съд (но

по основания, различни от първоинстанционния съд) и е изпратил преписката на главния директор на СУСО за произнасяне с мотивирано решение по реда и в срока по чл. 117, ал. 3 от КСО по подадената жалба вх. № 12303/22.06.2010 г., подадена от П. П. К.. От събраните по делото доказателства се установява, а и това е обстоятелство, по което страните не спорят, че П. П. К. е работила по трудов договор с [фирма], [населено място], считано от 19.01.2005 г. и е била осигурена за всички социални рискове. В обжалваното решение също така се установява, че по време на отпуска за отглеждане на малко дете за първото си дете тя придобива право на обезщетение за бременност и раждане за второто ѝ дете П. О. И., [дата на раждане] От фактическите установявания в обжалваното решение се установява също така, че П. П. К. е представила болнични листове за временна неработоспособност поради бременност и раждане и заявление-декларация за изплащане на парично обезщетение на основание чл. 50 и чл. 51 от КСО за остатъка от 135 до 315 календарни дни на работодателя си [фирма], [населено място], чрез който са ѝ били изплатени дължимите парични обезщетения за бременност и раждане и за отглеждане на малко дете до м. септември 2008 г. След запориране на сметките на осигурителя обезщетенията за периода от м. октомври 2008 г. до 31.01.2009 г. са били изплатени на П. П. К. по реда на чл. 10, ал. 3 от НЕВДОВИПОВНБР (отм.) чрез РУСО [населено място]. При направена проверка в търговския регистър е било установено, че на 27.02.2009 г. е било променено седалището на дружеството от [населено място] в [населено място], [улица]. От събраните по делото доказателства, включително и от съдържанието на обжалваното решение се установява, че след преместването на адреса си на управление в [населено място] осигурителят [фирма] е прекратил подаването на данни в НАП по реда на Наредба Н-8 от 29.12.2005 г. за осигурените при него лица, в това число и по отношение на жалбоподателя в производството пред настоящата инстанция. В резултат на това жалбите на П. П. К. относно неизплатеното обезщетение са били препратени по компетентност на СУСО, където е било възложено на контролен орган извършването на проверка при осигурителя. От осигурителя не са били представени исканите документи, както и не са били представени ведомостите за заплати за 2009 г. При така установените факти административният орган е приел, че П. П. К. е получавала парично обезщетение за отглеждане на малко дете до м. януари 2009 г. включително, до който период е отговаряла на понятието осигурено лице по смисъла на § 1, ал. 1, т. 3 от КСО и предвид това административният орган е приел, че до 31.01.2009 г. лицето е упражнило осигурителните си права по чл. 11, ал. 1, б. «д» от КСО. Административният орган е приел, че П. П. К. не отговаря на задължителното изискване за осигурено лице по смисъла на § 1, ал. 1, т. 3 от КСО, тъй като за периода от 01.03.2009 г. до 26.09.2009 г. няма подадени данни от осигурителя съгласно чл. 5, ал. 4 от КСО и Наредба Н-8, които до доказват, че същата е осигурена. Приел е, че липсата на данните по чл. 5, ал. 4 от КСО води до формиране на убеждение, че осигурителното правоотношение е прекратено поради което за осигурителя е отпаднало задължението за подаване на данни в регистъра на осигурените лица по чл. 5, ал. 4 от КСО. Като краен резултат е приел, че за периода от 01.02.2009 г. до 26.09.2009 г. не се е доказало, че П. П. К. е осигурено лице и че има право на парично обезщетение за отглеждане на малко дете за този период предвид именно обстоятелството, че това е период, за който осигурителят не е подал данни за осигурени лица.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е подадена в преклузивния срок по чл. 118, ал. 1 от КСО, подадена е от надлежна страна по чл. 118, ал. 1 от КСО, срещу подлежащ на оспорване административен акт и е допустима.

По същество, същата е основателна по следните съображения:

Предмет на съдебен контрол за законосъобразност в производството пред настоящата инстанция е решение № 516/25.10.2011 г., с което решаващият административен орган се е произнесъл по искането за изплащане на парично обезщетение за отглеждане на малко дете, като е отказал изплащане на парично обезщетение за отглеждане на малко дете на павлина П. К. за периода от 01.02.2009 до 26.09.2009 г.

Спор между страните по отношение на фактите не съществува, същите са правилно установени от решаващия административен орган, като спорът между страните е относно придобиването на правото на обезщетение по чл. 53 от КСО и на качеството на осигурено лице, който спор следва да бъде решен след анализ на приложимите разпоредби от КСО и на събраните по делото доказателства. Спорът между страните е правен и той се определя до това има ли право на парично обезщетение по чл. 53, ал. 1 от КСО, лицето по отношение на което няма подадени данни от осигурителя съобразно чл. 5, ал. 4 от КСО и наредба Н-8, които да доказват, че същото е осигурено.

Съгласно чл. 50, ал. 1 от КСО осигурената за общо заболяване и майчинство майка има право на парично обезщетение при бременност и раждане за срок 410 календарни дни, от които 45 дни преди раждането, а съгласно чл. 53, ал. 1 от КСО след изтичането на срока на обезщетението за бременност и раждане през време на допълнителния платен отпуск за отглеждане на малко дете на майката се изплаща месечно парично обезщетение в размер, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване. Действително, също така, както се посочва и в обжалваното решение право на парично обезщетение по чл. 53, ал. 1 от КСО имат само осигурените лица. § 1, т. 3 от Допълнителните разпоредби на Кодекса за социално осигуряване (КСО) дава легална дефиниция на понятието "Осигурено лице", постановявайки че това е физическо лице, което извършва трудова дейност, за която подлежи на задължително осигуряване по чл. 4 КСО, и за което са внесени или дължими осигурителни вноски. Следва да се отчете, обаче и обстоятелството, че лицето се смята за осигурено и през периодите по чл. 9, ал. 2, т. 1 - 3 КСО, като това са периодите на платен и неплатен отпуск за отглеждане на дете, както и на платените и неплатените отпуски за временна неработоспособност и за отпуск за бременност и раждане. Съгласно чл. 1, ал. 1, т. 1 от КСО този кодекс урежда обществените отношения, свързани с държавното обществено осигуряване при общо заболяване, трудова злополука, професионална болест, майчинство, безработица, старост и смърт. Следователно, сред осигурените социални рискове се включва несъмнено и майчинството и същото може да се определи като такова, включващо два елемента – бременност и раждане, и отглеждане на малко дете. Майчинството е в обхвата на държавното обществено осигуряване, което предоставя обезщетения именно и при майчинство (чл. 2, ал. 1, т. 4 от КСО). Съгласно чл. 11, ал. 1, т. 1, б. „г” и б. „д” осигурените за майчинство имат право на парични обезщетения за бременност и раждане и отглеждане на малко дете. Анализът на текста предполага несъмнения извод, че предпоставка за възникване на правото на обезщетение за бременност и раждане и за отглеждане на малко дете е придобиване на качеството на лице на осигурено лице за всички социални рискове. Съгласно чл. 10, ал. 1 от КСО осигуряването възниква от деня, в който лицата

започват да упражняват трудова дейност по [чл. 4](#) или [чл. 4а, ал. 1](#) и за който са внесени или дължими осигурителни вноски и продължава до прекратяването ѝ. В процесния случай от представените по делото доказателства се доказва обстоятелството, че П. П. К. реално е започнала упражняване на трудова дейност – като доказателство по спора е представен трудов договор № 69/19.01.2005 г., сключен между жалбоподателя в производството пред настоящата инстанция и [фирма], [населено място]. Следва да се съобрази и обстоятелството, че дори и да не се установи факта на реално положен труд това не може да доведе до невъзможност да се упражнят правата на работника или служителя, която е майка по Кодекса на труда и по КСО. От момента на валидно възникнало трудовоправно отношение (със сключването на действителен трудов договор) тя може да упражни даденото ѝ от закона субективно право да ползва платен отпуск за бременност и раждане, респ. за отглеждане на малко дете. И двата отпуска, този по [чл. 163](#) от Кодекса на труда (поради бременност и раждане) и по [чл. 164, ал. 1 Кодекса](#) на труда (отпуска за отглеждане на дете), са целеви и не предполагат (не зависят) от продължителността на трудовия стаж на майката. Следователно, за тяхното ползване не са въведени от законодателя никакви ограничения. Законът не поставя и условие да е започнало реално изпълнение на задълженията по трудовия договор, дори то е да продължило само един ден, за да възникне правото на отпуск за бременност и раждане или на допълнителния отпуск за отглеждане на малко дете. Задължението за постъпване на работа в срока по [чл. 63, ал. 3 Кодекса](#) на труда е свързано с изпълнението на трудовия договор, а не с ползването на законоустановения отпуск по [чл. 163 от Кодекса на труда](#) или по [чл. 164 от Кодекса на труда](#). При валидно сключен трудов договор, по който е упражнено правото на ползване на отпуск за бременност и раждане, а впоследствие и за гледане на малко дете, е неприложима законовата фикция да се смята за невъзникнало трудовоправно отношение с непостъпването на работа в срока по цитираната разпоредба. По силата на [чл. 9, ал. 2, т. 1 и 2 от КСО](#), времето на ползвания платен и неплатен отпуск за отглеждане на малко дете и за бременност и раждане се зачита за осигурителен стаж, без да се правят вноски. При действащата нормативна уредба дори не е необходимо осигуреното лице да е престоирало труд по трудово правоотношение поне един ден при новия работодател и да е получавало трудово възнаграждение. Следователно, от така направените правни изводи се обуславя обстоятелството, че за периода от 01.03.2009 г. до 26.09.2009 г. П. П. К. е осигурено лице по смисъл на § 1, ал. 1, т. 3 от Допълнителните разпоредби на КСО. Действително, съгласно чл. 5, ал. 4 от КСО осигурителите, осигурителните каси, самоосигуряващите се лица и работодателите периодично представят в Националната агенция за приходите данни за: осигурителния доход, осигурителните вноски за държавното обществено осигуряване, Учителския пенсионен фонд, здравното осигуряване, допълнителното задължително пенсионно осигуряване, вноските за фонд "Гарантирани вземания на работниците и служителите. Неизпълнението на задължението на осигурителя към осигурителния орган по чл. 5, ал. 4 от КСО за предоставяне на точни данни за осигурените лица, основанието за осигуряване и размера на осигурителния доход, не може да отрече правото на осигуреното лице, регламентирано с нормите на чл. 48 и чл. 48а от КСО. То може да бъде само предпоставка за ангажиране на административнонаказателната му отговорност за нарушение на чл. 5, ал. 4 от КСО, във връзка с Инструкция № 1/11.02.2000 г. на НОИ.

Обжалваният административен акт е издаден от компетентен орган – съгласно чл. 117, ал. 3 от КСО ръководителят на териториалното поделение се произнася по жалбите или исканията в едномесечен срок от получаването им. С решението ръководителят на териториалното поделение може да отмени разпорежданията и да реши жалбите или исканията по същество.

Следователно, при издаването на обжалвания акт не са допуснати нарушения на административно производствените правила, актът съдържа мотиви - в обстоятелствената му част има позоваване на правнорелевантните факти, издаден е от компетентен орган, но е издаден в противоречие с материалния закон, поради което като незаконосъобразен следва да бъде отменен. Предвид обстоятелството, че естеството на акта не позволява решаването на въпроса по същество преписката следва да се изпрати на компетентния административен орган - главния директор на СУСО за постановяване на ново решение при съобразяване с указанията по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на настоящото решение.

Като взе предвид направените фактически и правни изводи, съдът и на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ, вр. чл. 173, ал. 2 от АПК

#### РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 516/25.10.2011 г. на главния директор на СУСО, като незаконосъобразно.

ВРЪЩА административната преписка, образувана по подадената жалба вх. № 12303/22.06.2010 г. от П. П. К., на компетентния административен орган - главния директор на СУСО за постановяване на ново решение при съобразяване с указанията по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на настоящото решение.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му, пред Върховния административен съд, с връчване на преписи за страните по чл. 138 от АПК.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ